

Notat

7. november 2017
Sagsnr. 2016-443770
Dok. nr. 1003123
Udarbejdet af: TKB

Skovrejsning i et samfundsøkonomisk perspektiv med Elmelund Skov som case

Elmelund Skov vest for Odense er resultatet af et af de største offentlige skovrejsningsprojekter i Danmark i nyere tid. Skovrejsningsprojektet er realiseret via et partnerskab mellem Naturstyrelsen, Odense Kommune og VandCenter Syd. Elmelund Skov har i dag et samlet areal på 350 hektar og frem mod 2026 er der planer om at erhverve yderligere 140 hektar jord i området med henblik på skovrejsning.

Partnerskabet har til dato samlet set investeret 119 mio. kr. i skovrejsningsprojektet. Frem imod 2026 forventes der at blive investeret yderligere 33 mio. kr. i arealerhvervelser samt tilplantning og anlæg af stier. Der har således været og vil fortsat være store omkostninger forbundet med realiseringen af skovrejsningsprojektet.

Investeringen giver dog også et stort afkast. Elmelund Skov beskytter et højdende grundvandsmagasin, hvorfra VandCenter Syd indvinder op imod 3 mio. m³ grundvand årligt, hvilket svarer til en tredjedel af forbruget i Odense. Samtidig danner Elmelund Skov grundlag for unikke udfoldelsesmuligheder for lokalbefolkningen – bl.a. via de foreløbigt 15 kilometer stier, der er anlagt i forbindelse med skovrejsningsprojektet. Foreningslivet og uddannelsesinstitutionerne i Odense har også taget skoven til sig. Skoven benyttes således af en meget bred vifte af interessenter og bidrager således positivt til folkesundheden og livskvaliteten for befolkningen i Odense. Skoven forbedrer desuden naturgrundlaget i én af landets mest skovfattige kommuner og samtidig øger den biodiversiteten – også i Odense Fjord, der fremover vil modtage færre næringsstoffer fra skovrejsningsområdet. I takt med biomassetilvæksten i skoven akkumuleres endvidere store mængder kuldioxid, hvilket dæmper således konsekvenserne ved afbrænding af fossile energikilder. Skoven vil på sigt også fungere som kilde til grøn energi i form af flis samt gavntre på længere sigt. Endelig kan der også argumenteres for, at skoven som afledt effekt vil gøre Odense Kommune til et mere attraktivt sted at bosætte sig, hvilket vil medføre stigende ejendomspriser og et øget skattegrundlag.

Der er således mange positive effekter af skovrejsningsprojektet og utvivlsomt flere end dem der er nævnt ovenfor. Men mange af dem er svære at kvantificere og i særdeleshed svære at omsætte til monetære enheder. Det er derfor meget vanskeligt at opstille en business case for et projekt som Elmelund Skov. Det Miljøøkonomiske Råd publicerede i 2015 en rapport, der i denne sammenhæng er tankevækkende. I rapporten konkluderes det, at skovrejsning ud fra et samfundsøkonomisk perspektiv er den bedste form for grundvandsbeskyttelse pga. de store rekreative gevinster. Skovrejsning vurderes ovenikøbet at være en overskudsforretning i et samfundsøkonomisk perspektiv. Der er dog stor geografisk variation med hensyn til effekten af skovrejsning. Effekten er størst tæt på de store byer.

Det er ikke overraskende at effekten af skovrejsning ud fra et samfundsøkonomisk perspektiv er størst tæt på store byer. Men hvor stor er effekten af skovrejsningsprojektet Elmelund Skov? Hvor meget betyder beliggenheden tæt på Danmarks 3. største by i denne sammenhæng? Er skovrejsning den bedste form for beskyttelse af de sårbare grundvandsmagasiner i området i et samfundsøkonomisk perspektiv?

Med afsæt i problemstillingen, der er skitseret ovenfor vil partnerskabet, der står bag realiseringen af skovrejsningsprojektet Elmelund Skov, gerne samarbejde med forskningsinstitutioner i Danmark med henblik på at få belyst forskellige samfundsøkonomiske aspekter af skovrejsning med Elmelund Skov som case.

Institut for Ressource- og Fødevarøkonomi ved Københavns Universitet vurderes at være en oplagt samarbejdspartner. Her vil problemstillingen, der er skitseret i dette notat kunne danne grundlag for specialeafhandlinger eller mere omfattende forskningsprojekter.

Nogle af de aspekter det kunne være interessant at få belyst er:

- Rekreative effekter
- Sundhedseffekter
- Sociale effekter
- Øget bosætning
- Reduceret udvaskning
- Biodiversitet
- Herlighedsværdi

Elmelund Skov er på nuværende tidspunkt en ung skov, hvis potentiale i forhold til de ovennævnte aspekter ikke er foldet ud i fuldt omfang. Dette vil ske over en længere årrække i takt med at skoven vokser op, at borgerne bliver opmærksomme på skoven og tager den brug og biodiversiteten bl.a. via indvandring af arter og træernes aldring øges. Dette perspektiv er også relevant at få inddraget.

Det vil i sagens natur desuden være interessant at få gennemført en samfundsøkonomisk analyse af skovrejsningsprojektet som helhed, såfremt det vurderes at det er muligt på tilfredsstillende vis at inddrage den brede vifte af effekter, der kendetegner projektet. Alternativt kan der foretages en sammenligning af forskellige virkemidler i stil med analysen, der er gennemført af Det Miljøøkonomiske Råd, der har sammenlignet grundvandsbeskyttelse via henholdsvis skovrejsning, åbne naturområder, økologisk landbrug og sprøjtefri landbrugsdrift.

Indvindingsboringerne på Bolbro Kildeplads i Elmelund Skov.

I dag er der ifølge Naturstyrelsen samlet set 22 partnerskaber i hele landet, hvor staten, det lokale vandselskab og kommunen er fælles om at erhverve jord og rejse skov med henblik på at beskytte grundvandet.

Ovenstående vil bidrage til at styrke beslutningsgrundlaget for udviklingen af disse partnerskaber samt for planlægningen af arealanvendelsen i det åbne land i mere bred forstand.

Projektet er veldokumenteret og projektparterne Naturstyrelsen, Odense Kommune og VandCenter Syd stiller relevante data til rådighed. Desuden kan projektparterne finansiere udgifter til transport, supplerende dataindsamling og lignende udgifter i forbindelse med opgaven i rimeligt omfang.

Kontaktperson:

Troels Kærgaard Bjerre, VandCenter Syd

E-mail: tkb@vandcenter.dk

Tlf. 29692407